

ВОНИ ЗБАГАТИЛИ НЕФРОЛОГІЮ І ПРОСЛАВИЛИ УКРАЇНУ

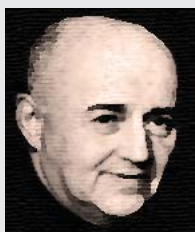
Портретна галерея українських учених

(до V Національного з'їзду нефрологів України)

ПІДГОТУВАВ СИНЯЧЕНКО О.В.

*(Донецький національний медичний університет, м. Лиман)***БАТУЄВ**
Микола Олександрович

(1855-1917), учень С.П.Коломніна, працював у Новоросійському (Одеському) університеті, надав детальну анатомічну характеристику сечового міхура, впровадив Базельську номенклатуру в нефрологічну практику

БРАУНШТЕЙН
Олександр Овсійович

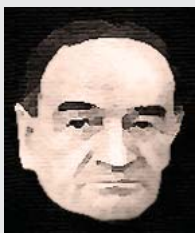
(1902-1986), уродженець Харкова, де закінчив медичний інститут, учень В.О.Енгельгардта, вперше вивчив виділення із сечею амінокислот та ферментів при нирковій патології

БУЙНЕВИЧ
Казимир-Адам Альбінович

(1872-1953), уродженець Зайців Чернігівської губернії, працював у Катеринославському університеті, видав відомі «Клінічні лекції про нефрит та набряки»

БУЯЛЬСЬКИЙ
Ілля Васильович

(1789-1866), народився у селі Вороб'ївка Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії, учень українських учених Є.Й.Мухіна та П.А.Загорського, першим дослідив патогенез утворення конкрементів в сечовому міхурі, запропонував «гальванічний сечовий катетер»

ВАСИЛЕНКО
Володимир Харитонович

(1897-1987), народився в Києві, де закінчив медичний інститут, учень Т.Г.Яновського та М.Д.Стражеска, працював у Львові, вперше встановив прогностичне значення індиканемії при зниженні функції нирок

ВАШЕТКО
Микола Памфілович

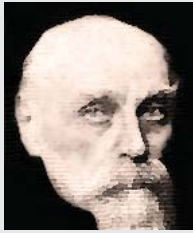
(1880-1960), народився в Миколаївці Чернігівської губернії, закінчив Київський університет, учень В.К.Ліндемана, працював у Києві та Донецьку, розкрив механізми реабсорбції речовин в нирках

ВДОВИКОВСЬКИЙ
Теofil Гнатович

(1833-?), закінчив Київський університет, учень В.А.Караваєва, в Одесі створив перше «відділення сечових та статевих органів» на 25 ліжок, досліджував уrolітіаз та «цукрове сечовиснаження»

ВОРОНИЙ
Юрій Юрійович
(Георгійович)

(1895-1961), народився в Журавці Полтавської губернії, навчався в Прилуках, працював в Харкові, Херсоні, Києві, учень В.М.Шамова, першим у світі здійснив в клініці трансплантацію трупної нирки

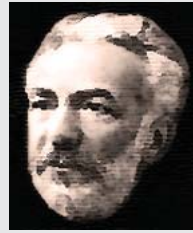
ГОРБАЧЕВСЬКИЙ
Іван Якович

(1854-1942), народився в Зарубинцях на Тернопільці, працював у Відні та Празі, був почесним головою Українського лікарського товариства, Міністром охорони здоров'я Австро-Угорської імперії, вперше синтезував сечову кислоту із сечовини та гліцину, відкрив фермент пуринового обміну ксантиноксидазу

ГУЛЕВИЧ
Володимир Сергійович

(1867-1933), працював у Харківському університеті, один із засновників учення про азотистий метаболізм при патології нирок, автор відомої книги «Аналіз сечі»

ДАНИЛЕВСЬКИЙ
Олександр Якович

(1838-1923), закінчив Харківський університет, де згодом працював, вперше визначив роль нирок у фосфорному обміні, його зв'язок з азотистим метаболізмом в нефрологічній практиці

ЗАЛЕСЬКИЙ
Микола Лаврентійович

(1835-1906), закінчив Харківський університет, працював в alma mater, вивчав клінічні прояви зниження функції нирок і уремичну остеопатію, а також фармакотерапію ниркової недостатності

ЗЮКОВ
Анатолій Матвійович

(1886-1953), народився в Полтаві, працював у Києві, учень Т.Г.Яновського, першим дослідив ниркове виведення води в патологічних умовах, довів значення небілкових азотистих продуктів в крові при нирковій недостатності

КАКОВСЬКИЙ
Антон Хомич

(1871-1953), народився в Пришивальні Васильківського повіту Київської губернії, закінчив Київський університет, учень Т.Г.Яновського, працював у Києві та Харкові, вперше розробив метод кількісного дослідження клітинного складу сечі

КАРПЕНКО
Віктор Степанович

(1923-2003), народився на Київщині, закінчив Сталінський (Донецький) медичний інститут, працював у Донецьку та Києві, здійснив першу в Україні успішну трансплантацію нирки від живого донора

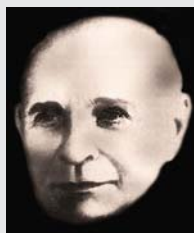
ЛАПІНСЬКИЙ
Михайло Микитович

(1862-1949), народився в Смолигівцях на Чернігівщині, закінчив Київський університет, учень І.О.Сікорського, довів взаємодії функціонування системи сечовиділення з центральною і периферійною нервовою системами

ЛІНДЕМАН
Володимир Карлович

(1868-1933), працював у Києві, учень О.Б.Фохта, в лабораторії І.І.Мечникова в Парижі отримав нефротоксичну сироватку, завдяки якій вперше створив у тварин експериментальний нефрит

МАКЛЕЦОВ
Іван Іванович

(1863-1961), народився в Миколаївці Харківської губернії, закінчив Харківський університет, піонер амбулаторної цистоскопії та уретроскопії, вивчав у Харкові проблеми нефроонкології, створив перше нефрологічне відділення на курорті

МАКСИМОВИЧ
Нестор Максимович
(Амбодік)

(1744-1812), закінчив Києво-Могилянську академію, засновник нефрологічної термінології, автор відомого «Анатомо-фізіологічного словника»

МАЛА
Любов Трохимівна

(1919-2003), уродженка Копані Олександрівського повіту Катеринославської губернії, закінчила Харківський медичний інститут, де потім працювала, довела наявність ниркової ланки нейрогенного походження первинної артеріальної гіпертензії

МАЦОН
Юлій (Фердинанд)
Іванович

(1817-1885), працював в Київському університеті, вперше почав досліджувати приховану ниркову недостатність у нефрологічній групі хворих та патологію нирок при захворюваннях печінки

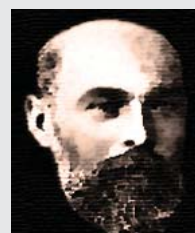
ОБЖУТ
Андрій (Ондржей)
Андрійович

(1851-1910), закінчив Ягеллонський університет, учень Я.Глави, працював у Кракові, Празі, Львові, фундатор української нефроанатомії, описав гістологію хвороби Брайта та амілоїдозу нирок

ПАЛЛАДІН
Олександр
Володимирович

(1885-1972), учень М.Є.Введенського та І.П.Павлова, працював у Харкові, Президент АН України, визначив роль пуринового обміну при сечокам'яній хворобі, довів, що попередник сечової кислоти аргінін бере участь у функції нирок і відбиває ниркову недостатність

ПАСТЕРНАЦЬКИЙ
Федір Гнатович

(1845-1902), закінчив Київський університет, працював в *alma mater*, зробив значний внесок у фізичні методи дослідження нирок, описав відомий «симптом Пастернацького» та зникнення ниркових набряків на тлі тифу

ПЕЛЕЩУК
Анатолій Петрович

(1913-2010), народився у Власівці Борозенського повіту на Чернігівщині, закінчив Київський медичний інститут, працював в alma mater, патріарх української нефрології, автор низки відомих книг, присвячених хворобам нирок

ПИСЕМСЬКИЙ
Григорій Федорович

(1863-1937), закінчив Київський університет, де потім працював, зробив значний внесок с учення про нефропатію вагітних (пізній гестоз), вперше для таких жінок створив у пологовому будинку спеціальні ліжка

ПОКРОВСЬКИЙ
Василь Тимофійович

(1838-1877), учень С.П.Боткіна, працював у Київському університеті, вперше описав «блукаючу нирку», розробив клінічні диференційні ознаки хронічного гломерулонефриту і амілоїдозу нирок

ПОНОМАРЬОВ
Іван Михайлович

(1948-1905) працював в Одесі та Харкові, вивчав пуриновий обмін при патології нирок, у Німеччині (Геттинген) захистив відповідну дисертацію

САЛАЗКИН
Сергій Сергійович

(1862-1932), навчався і працював у Київському університеті та в Криму, фундатор досліджень сечовини й сечової кислоти в Російській імперії

СИНЯЧЕНКО
Володимир Власович

(1925-2004), народився в Донецьку (Сталіно), де навчався і працював все життя, учень М.І.Франкфурта, засновник вітчизняної «ревмонефрології»

СТЕФАНІС
Франс Адольфович

(1865-1917), народився в Одесі, навчався і потім працював в Київському університеті, учень М.А.Тихомирова, вперше детально описав лімфатичну систему нирок

СТРАЖЕСКО
Микола Дмитрович

(1876-1952), народився в Одесі, закінчив Київський університет, учень В.П.Образцова, працював в Одесі та Києві, описав ураження нирок при інфекційному ендокардиті, зробив суттєвий внесок про роль нейрогуморальних механізмів при ренальній артеріальній гіпертензії, а також в патогенез ниркових набряків

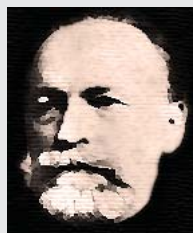
СТУКОВЕНКОВ
Михайло Іванович

(1842-1897), учень О.Г.Полотебнова, працював у Києві, вперше запропонував метод дослідження меркуріурії, вивчав рівень ртуті в сечі для контролю за лікуванням хворих на сифіліс

ТИХОРСЬКИЙ
Хома Трохимович

(1713–1814), уродженець Домантова на Черкащині, походив з козацької родини, закінчив Києво-Могилянську академію, вперше детально описав подагричну нефропатію

ТОМСА
Володимир
Богумилович

(1830-1895), чеський вчений, який працював в Київському університеті, учень В.Ф.Людвіга, довів роль порушень симпатичної нервової системи при хворобах нирок

ТРОІЦЬКИЙ
Іван Віссаріонович

(1856-1923), закінчив Київський університет, працював у Харкові, Києві, Катеринославі, належить до фундаторів вітчизняної дитячої нефрології

ФІЛОМАФІТСЬКИЙ
Олексій Матвійович

(1807-1849), закінчив Харківський університет, учень І.Мюллера, вивчав вплив гемотрансфузій на функцію нирок, роль сірчаного ефіру на нирки

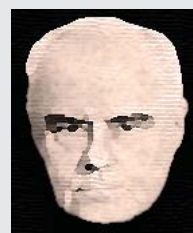
ФРАНKFУРТ
Мойсей Ізраїльович

(1908-1984), народився в Сатанові на Поділлі, закінчив Київський медичний інститут, учень М.Д.Стражеска, фундатор учення про хвороби нирок воєного часу, зробив внесок у вивчення проблеми «серцевої нирки»

ХРЖОНЩЕВСЬКИЙ
(Тржаска) Ніканор
Адамович

(1836-1906), працював у Харкові та Києві, розробив метод забарвлення нирок для вивчення їх морфологічної побудови, довів вплив порушення кровопостачання нирок на виділення сечі

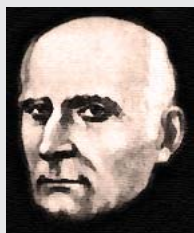
ЧЕБОТАРЬОВ
Дмитро Федорович

(1908-2005), уродженець Києва, працював у Києві, засновник учення про патологію нирок у геронтологічного контингенту хворих, розробив нові ланки патогенезу нефропатії у вагітних жінок

**ШКЛЯР
Борис Соломонович**

(1895-1961), закінчив Київський університет, працював у Вінниці, учень Т.Г.Яновського, вивчав фізіологічні механізми сечовиділення, довів особливості патогенезу альбумінурії при різній патології нирок

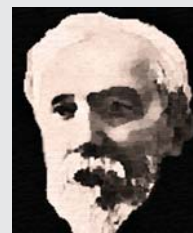
**ШУМЛЯНСЬКИЙ
Олександр Михайлович**

(1748-1795), народився в Малих Будищах на Полтавщині, закінчив Київську академію, вперше в нирках описав порожнину клубочків, один із засновників морфологічної нефрології

**ЯНОВСЬКИЙ
Михайло
Володимирович**

(1854-1927), уродженець Миргородського повіту Полтавської губернії, де закінчив духовну семінарію, вперше довів порушення водно-солевого обміну при гідратації у хворих на уремію

**ЯНОВСЬКИЙ
Теофіл Гаврилович**

(1860-1928), народився в Миньківцях Новоушицького повіту Подільської губернії, закінчив Київський університет, засновник української нефрологічної школи, описав чимало симптомів хвороб нирок

СИНЯЧЕНКО О.В.¹, КОЛЕСНИК М.О.²

ВОНИ ЗБАГАТИЛИ НЕФРОЛОГІЮ І ПРОСЛАВИЛИ УКРАЇНУ

¹ *Донецький національний медичний університет МОЗ України (м. Лиман),*

² *ДУ «Інститут нефрології НАМН України» (м. Київ)*

Звичайно, не можна бути байдужим до своєї історії. Гордість за минуле відчизняної нефрології народжує пошану в теперішній час, а вивчення її окремих подій має наукове, етичне й виховне значення у формуванні світогляду сучасних лікарів. Велич корифеїв нефрології, що стояли біля витоків нефрологічної науки в країні, виявляється вражаючим баченням ними майбутнього, яке й зараз ще не стало для всіх повністю засвоєним. Життя фундаторів вітчизняної нефрології продовжує приковувати до себе увагу сучасних практичних медиків та науковців. Не знаючи ембріології нефрологічної науки, важко зрозуміти її сучасний стан.

Світова нефрологія пам'ятає неоцінимий внесок українських медиків минулого. У розвиток сучасної нефрології істотний внесок зробили (за абеткою) Батуєв М.О. (1855-1917), Браунштейн О.О. (1902-1986), Буйневич К.-А.А. (1872-1953), Буяльський І.В. (1789-1866), Василенко В.Х. (1897-1987), Вашетко М.П. (1880-1960), Вдовиковський Т.Г. (1833-?), Вороний Ю.Ю. (1895-1961), Горбачевський І.Я. (1854-1942), Гулевич В.С. (1867-1933), Данилевський О.Я. (1838-1923), Залеський

М.Л. (1835-1906), Зюков А.М. (1886-1953), Каківський А.Х. (1871-1953), Карпенко В.С. (1923-2003), Лапинський М.М. (1862-1949), Ліндемман В.К. (1868-1933), Маклецов І.І. (1863-1961), Максимович Н.М. (Амбодік) (1744-1812), Мала Л.Т. (1919-2003), Мазон Ю.І. (1817-1885), Обжут А.А. (1851-1910), Палладін О.В. (1885-1972), Пастернацький Ф.Г. (1845-1902), Пелешук А.П. (1913-2010), Писемський Г.Ф. (1863-1937), Покровський В.Т. (1838-1877), Пономарьов І.М. (1948-1905), Салазкин С.С. (1862-1932), Синяченко В.В. (1925-2004), Стефаніс Ф.А. (1865-1917), Стражеско М.Д. (1876-1952), Стуковенков М.І. (1842-1897), Тихорський Х.Т. (1713-1814), Томса В.Б. (1830-1895), Троїцький І.В. (1856-1923), Філомафитський О.М. (1807-1849), Франкфурт М.І. (1908-1984), Хржонщевський (Тржаска) Н.А. (1836-1906), Чеботарьов Д.Ф. (1908-2005), Шкляр Б.С. (1895-1961), Шумлянський О.М. (1748-1795), Яновський М.В. (1854-1927), Яновський Т.Г. (1860-1928).

Видатні корифеї вітчизняної терапевтичної науки були і залишаються національною гордістю країни, на прикладі їх діяльності, на традиціях їх шкільного виховуватимуться нові покоління лікарів-нефрологів, що поповнять медичний потенціал нашої Батьківщини. Минуле ми вивчаємо для того, щоб краще зрозуміти сьогодення та отримати масштаб для оцінки внеску в науку й практичну ланку охорону здоров'я видатних корифеїв вітчизняної нефрології. Життя їх не пішло в минуле, воно увійшло до сучасності.